

HERKES İÇİN ERİŞİLEBİLİR YAŞAM AKADEMİSİ DERNEĞİ ETİK İLKE VE DEĞERLER İLE ETİK KURUL YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 – Bu Yönergenin amacı; sivil toplumda etik kültürünü yerleştirmek, Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği yönetici, üye, çalışan ve gönüllülerinin sivil toplum çalışmalarını yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek, bu ilkelere uygun davranış göstermeleri açısından onlara yardımcı olmak ve görevlerin yerine getirilmesinde adalet, dürüstlük, saydamlık ve tarafsızlık ilkelerine zarar veren ve toplumda güvensizlik yaratan durumları ortadan kaldırmak suretiyle sivil topluma halkın güvenini artırmak, toplumu sivil toplum çalışanlarından beklemeye hakkı olduğu davranışlar konusunda bilgilendirmek ile Etik Kurul kuruluşu, yönetim ve çalışmalarına dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönerge; Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği yönetici, üye, çalışan ve gönüllülerinin, Dernek çalışmaları ile doğrudan, dolaylı ya da dolayısıyla ilgili olan söz, eylem, tutum ve davranışlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönerge; Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği, Dernek tüzüğü'nün 25'inci Maddesinin (3) numaralı bendine dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – Bu Yönergede adı geçen:

- 1) Çalışan: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği'nde profesyonel olarak, ücret veya maaş karşılığı, tam veya yarı zamanlı olarak çalışan kişileri,
- 2) Dernek: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği'ni,
- 3) Denetim Kurulu: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Denetim Kurulu'nu,
- 4) Genel Kurul: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Genel Kurulu'nu,
- 5) Gönüllü: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği'nde gönüllü olarak çalışan kişileri,
- 6) HEY AKADEMİ: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneğini,
- 7) Kurul: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Etik Kurulunu,
- 8) Kurul Başkanı: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Etik Kurul Başkanı,
- 9) Raportör: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Etik Kurul Raportörünü,
- 10) Tüzük: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği, Dernek tüzüğünü,
- 11) Üye: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği asıl ve onursal üyelerini,
- 12) Yönetici: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri ile çalışma komiteleri, bilim ve danışma kurulları Başkan, Başkan Yardımcısı, Koordinatör ve Sekreterlerini,

13) Yönetim Kurulu: Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Yönetim Kurulu'nu,
İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Etik İlke ve Değerler

Şeffaflık ve Gizlilik

Madde 5 - HEY AKADEMİ; hükümet, toplum, üyeleri, işbirliği ortakları, destek verenleri ile sponsorları ve diğer ilgili taraflarla ilişkilerinde kişiye özel ya da fikri mülkiyet kapsamına giren konular dışında şeffaftır. İnsan haklarının korunması gerektiği durumlar hariç olmak üzere temel finansal bilgileri, yönetim yapısı, etkinlikleri ile çalışanlarına(görevlilerine) ve işbirliklerine ilişkin listeler toplumun (kamunun) erişim ve incelemesine açıktır. HEY AKADEMİ; çalışmaları, kaynaklarının sağlandığı yerler ve kullanım yerleri hakkında toplumu bilgilendirmek için çaba gösterir. HEY AKADEMİ, kişiler ve kurumlarla ilgili özel bilgilerin ise gizliliğine saygı duyar ve korur.

Hesap Verebilirlik

Madde 6 - HEY AKADEMİ; eylemleri ve kararlarının sonuçları için öncelikle hizmet ettiği topluluğa, aynı zamanda mali destekleyicilerine, resmi kurumlara, gönüllülere, çalışanlara, üyelere, işbirliği ortaklarına, ve toplumun geneline karşı hesap verebilir olmayı kabul eder.

Dürüstlük ve Tarafsızlık

Madde 7 - Hey akademi; üyeleri, hizmetlerini alanlar, destekleyicileri, sponsorları, proje ortakları, çalışanları, resmi makamlar, ve toplumla ilişkilerinde doğruluk ve dürüstlük içinde davranır. Derneğin duyurduğu her tür bilgi; ister kendisi, ister projeleri, herhangi bir birey, kuruluş ya da ister karşı çıktığı, tartıştığı yasal düzenlemelerle ilgili olsun daima tam ve kesin olmalıdır. HEY AKADEMİ yolsuzluk, rüşvet, veya başka tür finansal uygunsuzluklar, ya da yasa dışı durumlarda hiçbir şekilde destekçi olmamalı daima güçlü bir karşı koyan olmalıdır.

İnsan Haklarına Saygı

Madde 8 - HEY AKADEMİ; tüm yönetim, organizasyon ve faaliyetlerinde, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde açık bir şekilde ifadesi bulunan, "Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdanla donatılmışlardır, birbirlerine kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar." Hükmünü esas alır, tüm insanların eşit ve onurlu bireyler olduğu düşüncesinden hareketle kişiler arasında ayrımcılık yapmaz ve eşitliği sağlamak için bireysel farklılıkları gözetir.

Gönüllülük

Madde 9 - HEY AKADEMİ; gerçek kişiler tarafından kurulmuş olup, kanunlara dayalı olarak yapılandırılmış resmi devlet kuruluşları değildir. Derneğin çalışma biçiminin temelinde gönüllülük değer ve ilkeleri birincil güç olarak yer alır.

Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluş

Madde 10 - Bir sivil toplum kuruluşu olarak bütünselliğini koruyabilmek için HEY AKADEMİ kar amacı gütmeyecek biçimde örgütlenmiştir ve çalışmaktadır. Çalışmalardan elde edilecek artı kazançlar yalnız Derneğin misyon ve amaçlarını yerine getirmek için kullanılır. HEY AKADEMİ, misyon ya da amaçları ile ilgisiz alanlarda ticaret veya iş yapmaz.

Toplum Yararı

Madde 11 - Dernekte her zaman toplum yararına olma ruhu ve inancı vardır. Toplumsal maddi kaynakların bencil amaçlar için kullanılması hatasına düşülmemelidir ve toplumsal varlıklar kutsal bir emanet olarak özenle kullanılmalıdır. Tüm etkinliklerde çevreye karşı gözetici bir tavır sergilenmelidir. HEY AKADEMİ; çalışmalarının ve etkinliklerinin, toplumun STK'ları algılaması üzerinde etkili olduğunun farkındadır; toplumun STK'lara güveni konusundaki sorumluluktan kendine düşen payı taşır.

Ön Yargısızlık

Madde 12 - HEY AKADEMİ, herhangi bir uzlaşmazlık ya da çatışma durumunda önyargısız olarak tüm tarafların gereksinim ve durumlarını anlamaya çalışmalıdır.

Çıkar Çatışması

Madde 13 - Çıkar çatışması bir kişi ya da kuruluşun özel çıkarının herhangi bir şekilde Derneğin çıkarlarını bir bütün olarak etkilemesi halinde doğar. Herhangi bir çıkar çatışmasının olup olmadığı, durum hakkındaki gerçeklere ve diğer ilgili bilgiye dayanarak saptanmalıdır. Hizmetler sunulurken farklı kuruluş ve bireylerin çıkarlarının uyuşmayabileceği durumlar için kararların sağlıklı olmasını sağlayacak ve tarafların çıkarlarını tehdit etmeyecek biçimde davranılır. Derneğin üyeleri, gönüllüleri, yönetim organları, çalışanları ve hizmet alanlar için çıkar uyuşmazlığı oluşturabilecek durumlar ayrıntılı biçimde tanımlanır, önlemler alınır, uygulamanın gözetim ve denetimi sağlanır.

Yasalara Uyunluk

Madde 14 - HEY AKADEMİ; tüm çalışmalarında yasalara saygılı olduğunu açıkça ortaya koyar. Kararlarını oluştururken ilgili tüm yasal gerek ve yükümlülükleri dikkate alır. Kanuni gereklerin yerine getirilmediği bütün kararlardan hesap verme durumunda olacaktır.

Temsiliyet Yetkisi

Madde 15 - Üyeler, çalışanlar ve seçilmiş kurullar ve üyeleri Derneği yalnız yetkilendirildikleri durum ve konularda temsil edebilirler.

İtibarın Korunması

Madde 16 - Derneğin üyeleri, gönüllüleri, yönetim organları, çalışanları ile hizmet alanlar ve verenler; HEY AKADEMİ'in misyonunu gerçekleştirmek üzere toplum yararına çalışma özelliğini koruyacak şekilde davranmalı; HEY AKADEMİ'in paydaşları olarak bu yaklaşımın etkililiğini aşağıya çekebilecek fiil, davranış ve hareketlerden kaçınmakla yükümlüdürler.

Sorumluluk

Madde 17 - Topluma karşı yüklendiği sorumlulukları ile HEY AKADEMİ; görevlerini inisiyatif olarak sahiplenmeli ve geçerli çözümleri aramak ve uygulamak üzere etkisel (proaktif) yaklaşımla her tür kaynağı birleştirebilmelidir. HEY AKADEMİ bir STK olma konumunu sahiplenmeli, açıkladığı ve gelecekteki amaçları yönündeki çalışmaları ve sonuçları için hesap verilebilirliği sağlamalı ve daima mükemmellik için uğraş vermelidir.

Bağımsızlık

Madde 18 - HEY AKADEMİ; şirketlerle, devletle, resmi kurumlarla ve diğer organizasyonlarla varolan; HEY AKADEMİ'in hedeflerini, faaliyetlerini ve olası etkilerini maddi olarak değiştirebilecek nitelikteki tüm hukuki, organizasyonel ya da mali bağları ve bağlantılarını

açıklamak durumundadır. HEY AKADEMİ, hizmet sunumunda bağımsız ve hizmet alanın çıkarlarını gözetken biçimde hareket eder.

İşbirliği

Madde 19 – HEY AKADEMİ; sivil toplum kuruluşlarının, içinde yaşadıkları toplum ve çevreden başlayarak, bölgesel, ulusal ve küresel, ihtiyaç ve sorunları tespit eden, alternatif, kalıcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir çözüm önerileri geliştiren, insanlığın ortak ihtiyaç ve sorunları için mücadele eden bir misyona sahip oldukları düşüncesini benimsediği için yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası tüm kamu ve özel sektör kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile sahip olduğu ilke ve değerlere uygun olarak, karşılıklı anlayış ve dayanışma içerisinde işbirliğinde bulunur.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Madde 20 - Toplumsal cinsiyet eşitliği; bireylerin cinsiyet temelli ayrımcılığa uğramadan, eşit fırsat ve haklara sahip olarak kamusal ve özel yaşamın her alanında eşit muamele görmesi, kararlara katılabilmesi, güçlenmesi, temsil edilmesi, kişisel bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi ve tercihler yapabilmesidir. Doğuştan gelen biyolojik özelliklerle tanımlanan “cinsiyet eşitliği”nden farklı olarak “toplumsal cinsiyet eşitliği” ile, sonradan öğrenilen ve toplum tarafından cinsiyetlere biçilen rol, sorumluluk ve davranış beklentilerini kapsayan toplumsal rollerin eşitlenmesi amaçlanır.

Doğa ve Çevre İle Diğer Canlılara Saygı

Madde 21 – HEY AKADEMİ; kendi ofis ve organizasyonları ile gerçekleştireceği tüm faaliyetlerde doğaya ve çevreye karşı duyarlı tasarımlar ve lojistik düzenlemeler yapar, faaliyetlerinde diğer canlıların yaşam alanlarını taciz ve tehdit etmez, hayvanlarla birlikte gerçekleştirilecek olan etkinliklerde uluslararası hayvan hakları mevzuatına uygun tutum ve davranış sergiler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurul Teşkili, Yönetimi İle Çalışma Usul ve Esasları

Etik Kurul

Madde 22 – Etik Kurulun tanımı ve niteliği ile ilgili usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurul; bu Yönerge hükümlerine göre faaliyette bulunacak olan ve Genel Kurul tarafından üç asıl, üç yedek olarak, görev süresi seçilen Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak üzere teşkil edilen Kuruldur.
- 2) Etik Kurul; Derneğin zorunlu bir organı olmayıp, karar ve raporları Dernek Genel Kurulu ve Yönetim Kurulu için tavsiye niteliğinde, Dernek Denetim Kurulu için ise şikayet başvurusu niteliğindedir.

Etik Kurul Teşkili

Madde 23 – Etik Kurul teşkiline dair usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurul; Genel Kurul tarafından, Derneğin seçimli Olağan veya Olağanüstü Genel Kurul Toplantılarında, Genel Kurul üyeleri arasından, üç asıl üç yedek olarak, görev süresi, seçilen Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlı olmak üzere seçilir.
- 2) Etik Kurul; seçimin ardından kendi aralarında bir toplantı yaparak, bir Başkan ve bir Raportör ile bir üye olmak üzere görev dağılımı yapar.
- 3) Etik Kurul üyelerinin görevlerinden istifası ya da Dernek üyeliğinden çıkmaları veya çıkarılmaları halinde, kalan süreyi tamamlamak üzere sırası ile yedek üyeler çağrılır.

Etik Kurul Görev ve Yetkileri

Madde 24 – Etik Kurulun görev ve yetkileri aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurul; bu Yönergede belirlenen etik ilke ve değerlerin, Derneğin yönetim, organizasyon ve faaliyetlerinde uygulanmasını izler.
- 2) Etik Kurul; olağan olarak Dernek faaliyetlerini yıllık olarak izler ve raporlar.
- 3) Etik Kurul; Yönetim Kurulu kararı, kendi tespitleri veya gelen şikayet başvuruları üzerine Denetim Kurulu üyeleri hariç olmak üzere Dernek Yönetim Kurulu üyeleri ve diğer üyeler ile çalışan ve gönüllüler hakkında inceleme yapar.
- 4) Etik Kurul; gerçekleştirdiği incelemeler sonrasında Dernek üyeleri hakkında aldığı kararı Yönetim Kuruluna, Yönetim Kurulu üyelerinden biri için aldığı kararı Yönetim Kuruluna, Yönetim Kurulu üyelerinin tamamı için aldığı kararı Dernek Denetleme Kuruluna sunar.
- 5) Etik Kurul; gerekli gördüğü hallerde aldığı karar ve hazırladığı raporları Genel Kurula sunar.
- 6) Etik Kurul; gerçekleştireceği incelemeler için Dernek Yönetim Kurulundan konu ile ilgili her tür bilgi ve belgeyi isteme hakkına sahiptir. Dernek Yönetim Kurulu, talep edilen bilgi ve belgeleri makul süre içinde Raportöre tutanak ile teslim eder.

Etik Kurul Toplantı ve Karar Alma Usul ve Esasları

Madde 25 – Etik Kurul, toplantı ve karar alma usul ve esasları aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurul; olağan olarak her yıl Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere iki kez toplanır. Toplantılar yüzyüze olabileceği gibi dijital araçlar kullanılarak, uzaktan da yapılabilir.
- 2) Toplantılara Kurul Başkanı başkanlık eder. Toplantı yeter sayısı üç, karar yeter sayısı ise oybirliğidir.
- 3) Yönetim Kurulu kararı, Etik Kurul üyelerinden birinin talebi veya şikayet başvuruları olması halinde olağanüstü olarak her zaman toplanabilir.
- 4) Etik Kurul; olağan toplantılarda Derneğin faaliyetlerini görüşerek, değerlendirme yapar. Olağanüstü toplantılarda ise gündem maddeleri görüşülerek, inceleme yapılacaksa inceleme kararı, incelemesonrası rapor değerlendirilecekse nihai karar için görüşme ve oylama yapılır.
- 5) Etik Kurul kararları, tavsiye veya şikayet başvurusu niteliğinde olduğundan itiraza kapalıdır.

Başvuru ve Şikayet

Madde 26 – Etik Kurula yapılacak olan başvuru ve şikayetler ile ilgili usul e esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurula yapılacak olan başvuru ve şikayetler, yazılı olarak Dernek posta adresine, üzerinde “ETİK KURUL TARAFINDAN AÇILACAKTIR” ibareli zarf içinde, elektronik olarak ise etikkurul@heyakademi.org.tr adresine yapılır.
- 2) Etik Kurula yapılacak olan başvuru ve şikayetlerde; isim – soyisim, telefon ve adres bilgilerinin bulunması gerekir. Yazılı başvurularda imza zorunludur. Eksik ya da yanlış bilgiler verilerek, yapılan başvurular işleme alınmaz.
- 3) Etik Kurula; yapılacak olan başvurularda, başvuru sahibinin kimlik bilgileri 6698 sayılı Kanuna uygun olarak saklı tutulur ve yalnızca gerekli hallerde idari ve yargı makamlarıyla paylaşılır.

İnceleme

Madde 27 – Etik Kurul tarafından yapılacak olan incelemeler ile ilgili usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1) Etik Kurul; kendisine gelen Yönetim Kurulu kararı, doğrudan tespit, başvuru ve şikayetler üzerine Raportörü konu hakkında inceleme yapmak üzere görevlendirir.
- 2) Kurul adına incelemeleri Raportör yapar.
- 3) Raportör, önce gelen karar, doğrudan tespit, başvuru ve şikayeti inceler. Ardından şikayet edilen üye, çalışan veya gönüllüleri ifadeye çağırır.
- 4) İfade işlemi yüzyüze olabileceği gibi dijital araçlar kullanılarak uzaktan da yapılabilir. Kişinin yazılı savunma yapma hakkı da bulunmaktadır.
- 5) İfadeye gelerek savunma yapmak ya da yapmamak bireylerin kendi taktirlerindedir.
- 6) Dernek üyeleri ile ilgili alınacak olan kararlarda, Dernek tüzüğündebulunan üyelik ile ilgili hükümlerle birlikte değerlendirme yapılır.
- 7) Kişi ifadeye gelerek, savunma yapmış ise gelen karar, doğrudan tespit, başvuru ve şikayet ile birlikte savunma metni ile birlikte

- değerlendirilerek, rapor hazırlanır. Kişi ifadeye gelerek, savunma yapmamış ise elde bulunan dosyalar değerlendirilerek, rapor hazırlanır.
- 8) Kişiler ile ilgili olmayıp, Dernek faaliyetlerinin tasarımı ve lojistik düzenlemeleri ile ilgili olan durumlarda vaka incelemesi yapılarak, rapor hazırlanır.
  - 9) Raportör; hazırladığı rapor ile birlikte diğer tüm bilgi ve belgeleri Etik Kurul toplantısında sunar ve görüş beyan eder.
  - 10) Etik Kurul toplantısında değerlendirilen inceleme raporlarına istinaden alınan karar ilgili mercii ile varsa başvuran ve şikayetçi ile şikayet edilene elektronik olarak gönderilir.
  - 11) Karar metninde; bu kararın tavsiye ya da şikayet başvurusu niteliğinde olduğu belirtilir.

Çeşitli Hükümler

Madde 28 – Bu Yönergede eksik olan hüküm bulunması halinde Dernek tüzüğü esas alınır.

Yürürlük

Madde 29 – Bu Yönerge; Dernek Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 30 – Bu Yönergeyi; Herkes İçin Erişilebilir Yaşam Akademisi Derneği Yönetim Kurulu Başkanı yürütür.